

วิธีดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดความสำคัญดังนี้คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครู ต่อการนิเทศงานวิชาการภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้

2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่อยู่ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เฉพาะในปีการศึกษา 2530 ประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ

2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาจำนวน 29 โรงเรียน ได้กลุ่มประชากรจำนวน 58 คน

2.2 กลุ่มครู ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวด จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา จำนวน 29 โรงเรียน ได้กลุ่มประชากร จำนวน 319 คน

รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 377 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 7 ข้อ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ เขตการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 สอบถามความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมีจำนวน 60 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) คำตอบมี 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว การสอบถามมีรายละเอียด และจำนวนข้อดังนี้

(1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ตั้งแต่ข้อ 1-17 จำนวน 17 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 28.33 แบ่งเป็น

- ความหมายของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
- ความจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
- หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
- บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

(2) แนวทางในการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ตั้งแต่ข้อ 18-22 จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 8.33 แบ่งเป็น

- การดำเนินงานของโรงเรียน
- การดำเนินงานของหมวดวิชา

(3) กิจกรรมการนิเทศ ตั้งแต่ข้อ 23-31 จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 15.00 แบ่งเป็น

- การระดมพลังสมอง
- การสาธิต
- การอภิปราย
- การจัดทัศนศึกษา
- การบรรยาย
- การประชุม
- การสังเกตการสอน

- การให้คำปรึกษาหารือ
- การประชุมปฏิบัติการ

(4) ทักษะของผู้นิเทศ ตั้งแต่ข้อ 32-36 จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 8.33 แบ่งเป็น

- ทักษะเชิงธุรกิจการ
- ทักษะเชิงวิชาการ
- ทักษะเชิงมนุษย
- ทักษะเชิงบริหาร

(5) การนิเทศแบบคลินิก ตั้งแต่ข้อ 37-47 จำนวน 11 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 18.33

แบ่งเป็น

- ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก
- วิธีการหรือขั้นตอนของการนิเทศแบบคลินิก
- ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก

(6) การวางแผนการนิเทศในโรงเรียน ตั้งแต่ข้อ 48-51 จำนวน 4 ข้อ คิดเป็น

ร้อยละ 6.67 แบ่งเป็น

- ความหมายของการวางแผนการนิเทศ
- ความสำคัญของการวางแผนการนิเทศ
- ขั้นตอนของการวางแผนการนิเทศ

(7) การเขียนและประเมินผลโครงการนิเทศในโรงเรียน ตั้งแต่ข้อ 52-60

จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 15.00 แบ่งเป็น

- ความสำคัญของโครงการ
- ขั้นตอนการเขียนโครงการ
- การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
- ความหมาย และความสำคัญของการประเมินผลโครงการ
- ลักษณะของการประเมินผลโครงการ
- องค์ประกอบที่ต้องประเมินผล

4. การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสารการอบรม คู่มือการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน และหลักสูตรการสัมมนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่ใช้ในการอบรมสัมมนาผู้บริหารและครูที่อยู่ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา
2. สัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโครงการ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเกี่ยวกับหลักสูตร และขอบเขตของเนื้อหาการอบรม
3. นำผลการวิเคราะห์จากข้อ 1 และ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ตรวจสอบ และพิจารณาแก้ไข เพื่อจะได้ทำเป็นกรอบความคิดในการสร้าง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
4. ขอบเขตของเนื้อหาการอบรมในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่วิเคราะห์ ได้จากข้อที่ 1, 2 และ 3 มีดังนี้
 - 4.1 ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - ความหมายของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - ความจำเป็นของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - 4.2 แนวทางในการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - การดำเนินงานของโรงเรียน
 - การดำเนินงานของหมวดวิชา

4.3 กิจกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย

- การระดมพลังสมอง
- การสาธิต
- การอภิปราย
- การจัดทัศนศึกษา
- การบรรยาย
- การประชุม
- การสังเกตการสอน
- การให้คำปรึกษาหารือ
- การประชุมปฏิบัติการ

4.4 ทักษะของผู้นิเทศ ประกอบด้วย

- ทักษะเชิงธุรการ
- ทักษะเชิงวิชาการ
- ทักษะเชิงมนุษย์
- ทักษะเชิงบริหาร

4.5 การนิเทศแบบคลินิก ประกอบด้วย

- ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก
- วิธีการหรือขั้นตอนของการนิเทศแบบคลินิก
- ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก

4.6 การวางแผนการนิเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย

- ความหมายของการวางแผนการนิเทศ
- ความสำคัญของการวางแผนการนิเทศ
- ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

4.7 การเขียนและประเมินผลโครงการนิเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย

- ความสำคัญของโครงการนิเทศ
- ขั้นตอนการเขียนโครงการนิเทศ
- การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
- ความหมายและความสำคัญของผลการประเมินผลโครงการนิเทศ
- ลักษณะของการประเมินผลโครงการนิเทศ
- องค์ประกอบที่ต้องประเมินผล

5. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา และการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน จากตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม ตามหัวข้อ และขอบเขตที่กำหนดแล้ว เสนอผ่านการพิจารณา แนะนำ และแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน เพื่อพิจารณา แนะนำ แก้ไข อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แบบสอบถามมีความ สมบูรณ์ด้านเนื้อหา และความถูกต้องด้านภาษา

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรเป้าหมาย แต่เคย ผ่านการอบรมและได้รับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมาแล้ว จำนวน 30 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์ ทหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถาม เท่ากับ 0.70 และนับรวมพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 60 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป KR-20 (Kuder-Richardson-20)

$$R_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ R_{tt} = ค่าความเชื่อมั่น n = จำนวนข้อของเครื่องมือ

p = สัดส่วนของผู้ที่ทำถูกในข้อหนึ่ง ๆ q = สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1-p$

S_t^2 = คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น (ล้วน สายศ 2528 : 168)

5. การส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามส่งไปทั้งสิ้น 377 ฉบับ ได้รับกลับคือมา 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.24 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 340 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.18 ของแบบสอบถามที่ส่งไป ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่มประชากร	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)			ร้อยละ
	ส่งไป	กลับคืนมา	สมบูรณ์	
ผู้อำนวยการ	29	26	26	89.66
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	29	27	27	93.10
หัวหน้าหมวดวิชา	319	291	287	89.97
รวม	377	344	340	90.18

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเขตการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน วิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ทหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้บริหารและครูที่มีความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ตามคะแนนความถูกต้องในแต่ละข้อโดยให้คะแนนดังนี้

ตอบถูก	=	1	คะแนน
ตอบผิด	=	0	คะแนน

สำหรับ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลความ เข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ใช้เกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา ที่ประเมินผลโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ดังนี้

ร้อยละ	0-49	หมายถึง มีความเข้าใจระดับน้อยที่สุด
ร้อยละ	50-59	หมายถึง มีความเข้าใจระดับน้อย
ร้อยละ	60-69	หมายถึง มีความเข้าใจระดับปานกลาง
ร้อยละ	70-79	หมายถึง มีความเข้าใจระดับมาก
ร้อยละ	80-100	หมายถึง มีความเข้าใจในระดับมากที่สุด

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ดังเสนอในตารางที่ 3-17 และแผนภูมิที่ 1 - 4

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน (Xt) ความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการ
ภายในโรงเรียนใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน	0-29.49	หมายถึงมีความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน	29.50-39.49	หมายถึงมีความเข้าใจในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน	39.50-49.49	หมายถึงมีความเข้าใจในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน	49.50-59.49	หมายถึงมีความเข้าใจในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน	59.50 ขึ้นไป	หมายถึงมีความเข้าใจในระดับมากที่สุด

จากนั้น เสนอค่าสถิติและผลการวิจัยในรูปแบบตารางและแผนภูมิประกอบคำบรรยาย
สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย